INTERVJU MJESECA

Ivan Gabrić: Oftalmologija budućnosti mijenja živote nabolje

Oko je put u sve druge organe, to najbolje znaju u Klinici Svjetlost

Nikolina Petan   9 min   20.11.2023.

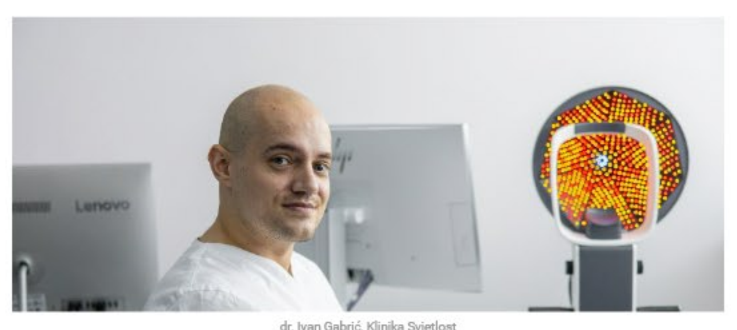

dr. Ivan Gabrić, Klinika Svjetlost

"Kažu da je najgore i najteže raditi s obitelji, ali po meni je i najljepše jer znaš da jedan drugog nećeš potkradati, zabiti nož u leđa, znaš da vam je interes isti jer radite na zajedničkom projektu, tako da ima puno ljepote u tome" – smatra dr. Ivan Gabrić, Specijalna bolnica za oftalmologiju Svjetlost – Zagreb

Dr. Ivan Gabrić završio je Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, diplomiravši na temi utjecaja refraktivne kirurgije na slabovidnost kod odraslih pacijenata. Usavršavao se na području laserske kirurgije u prestižnim medicinskim centrima u SAD-u i Njemačkoj. Ipak, njegov razvojni put bitno je drugačiji od većine kolega jer se dr. Ivan Gabrić prvi put susreo s laserskim skidanjem dioptrije još kao dijete, u dobi od 9 godina, kad je njegov otac, prof. dr. sc. Nikica Gabrić, 1998. u Hrvatsku iz Japana prvi donio tehnologiju za lasersko skidanje dioptrije. Otad je dr. Ivan Gabrić fasciniran tehnologijom koja omogućava pacijentima da nakon samo nekoliko minuta dobiju novi, bolji pogled na svijet, što je bio razlog da i sam postane liječnik koji se danas bavi refraktivnom kirurgijom.

dr. Ivan Gabrić

Na pitanje kako bi sam sebe predstavio i poslovno i privatno, dr. Ivan Gabrić kreće "In medias res", predstavljanjem Specijalne bolnice za oftalmologiju Svjetlost, koju je utemeljio njegov otac, prof. dr. sc. Nikica Gabrić, i u kojoj zajedno s ocem, bratom i ostalim kolegama dr. Ivan nastavlja obiteljsku uspješnu profesionalnu priču.

Posljednjih 25 godina Svjetlost je na neki način lokomotiva razvoja oftalmologije u regiji i puno šire, lokalni igrač sa željom da dovede najbolje i najnaprednije u Hrvatsku. Poslije se to počelo širiti regijom, u Srbiji, Makedoniji, na Kosovu, u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, gdje smo osnivali svoje podružnice ili pokretali poslovne suradnje. Zašto smo to radili? Naime, moj otac je 1998. donio u regiju prvi laser za lasersko skidanje dioptrije. Da dobijete dojam o važnosti toga, bitno je reći kako je ta procedura skidanja dioptrije laserom 1996. prvi put registrirana u Americi. Znači, mi smo dvije godine kasnije u Hrvatskoj radili nešto što je dvije godine prije u SAD-u tek dobilo dozvolu za rad. Radilo se, dakle, o izuzetno brzom transferu, čime se otvorila cijela jedna nova kategorija, a to je **refraktivna kirurgija**, oftalmološko polje kojim se ja danas bavim.

Kako ljudima malo približiti sve ono čime se Svjetlost danas bavi?

Refraktivna kirurgija je kirurgija u kojoj se mladim ljudima medicinskim zahvatom smanjuje potreba za nošenjem naočala. Zašto je to bitno? Ja često svojim pacijentima kažem, vaše naočale i leće su kao i štake osobi koja ne može samostalno hodati. I sad postoji protokol gdje mi nekakvim laserom, bez neke velike boli i nelagode, za nekoliko sekundi, vama skinemo "štake". Dio ljudi misli da će nakon toga već sutra moći trčati maraton ili pobijediti Usaina Bolta na 100 m. Neće, ali više neće imati "štake", nego će moći živjeti slobodnije. S obzirom na to da je moj otac uvijek volio dijeliti znanje s drugima, krenuo je u tome educirati svoje kolege u regiji. Proširio je tako ideju refraktivne kirurgije na 15 različitih lokacija na prostoru Balkana. Osim što je educirao, na taj je način osnivao podružnice i sklapao partnerstva. Prema načelu "kad nešto svladam, educirat ću druge", u 17 zemalja svijeta educirao je liječnike o tome kako se rade moderne operacije mrene. Netko bi rekao da je lud jer je educirao svoju konkurenciju, ali otac nije to gledao na taj način. Laserske operacije bile su jako tražene i popularne, a otac je edukacijama pružao svima potrebna znanja i širio popularnost tih zahvata. To je imalo višestruki benefit.

Danas Svjetlost posluje na nekoliko adresa: Zagreb, Split, Sarajevo i Budva. Nekoć je bilo i više lokacija, negdje smo bili manjinski partneri, no s vremenom smo došli u krizu upravljanja jer ne možete biti kvalitetno prisutni na osam lokacija. Dogodi se da odjednom ne možete svugdje održati isti nivo kvalitete. Danas je Svjetlost u Zagrebu razvojni centar za globalne kompanije, gdje se stvara oftalmologija sutrašnjice. Da bismo zadržali razinu i kvalitetu zagrebačke klinike, morali smo prelomiti neke stvari i shvatiti da smo veći i jači ako smo manji.

Ono što je bitno razumjeti jest da je Svjetlost danas jedinstvena po tome što surađujemo s dvjema od četiriju svjetskih kompanija za razvoj lasera za skidanje dioptrije, gdje je Zagreb njima baza za razvoj oftalmologije modernog doba. Mi dobivamo nove lasere 2-3 godine prije nego što ih se može kupiti. Do pred tri tjedna ovdje je bio dr. Michael Koss na edukaciji. Prvi liječnik koji je u Njemačkoj napravio SmartSight zahvat prolazi edukaciju u zagrebačkoj Svjetlosti. On će u Njemačkoj biti prvi korisnik ATOS-a, koji mi već koristimo tri godine. Dakle, ja sam educirao čovjeka iz Njemačke na nečemu što će on tek u Njemačkoj početi primjenjivati i to je poanta današnje Svjetlosti.

dr. Ivan Gabrić

Mi ovdje radimo oftalmologiju budućnosti.

Naši pacijenti imaju pristup najboljoj tehnologiji i najvećoj količini znanja kad su oči u pitanju, a u svemu tome zadržan je osnovni princip Svjetlosti: pacijente tretiramo na isti način kao što bismo tretirali članove svoje obitelji i nikad im ne nudimo nešto što ne bismo sami sebi ponudili ili odradili. Većina naših zaposlenika, koji su imali uvjete za očne zahvate, operirani su. Oni ovdje rade nudeći pacijentima tehnologiju i zahvate u koje i sami vjeruju. Sve to počelo je opet s mojim ocem koji je laserski skidao dioptriju još 2006. godine i ugradio leće u oči, iste one leće koje pacijenti ovdje dobivaju.

Nezamjenjiva je uloga Vašeg oca, prof. dr. sc. Nikice Gabrića, u klinici, ali i u Vašem životu. Kako to izgleda krenuti stopama tako uspješnog roditelja?

Kad razmišljam o sebi, moram reći da je jako teško biti dijete vrlo uspješnog čovjeka, zato što pored sebe imate nekoga tko je krenuo od apsolutno ničega i sam stvorio svjetski prepoznatu ustanovu, jer nitko mu u tome nije mogao pomoći. Dakle, krenuo je od nule i došao npr. do 10 na nekoj skali. Iz perspektive mene i brata, da mi danas tih 10 pretvorimo i u 20 i u 30 i u 40, to još uvijek nije isto jer nismo krenuli od nule. X u formuli našeg oca je beskonačan. Danas brat i ja živimo i radimo u jednom vrlo uigranom sustavu, gdje postoji vrlo jasna podjela odgovornosti. Sustav je toliko robustan da može podnijeti ogromne promjene tržišta i ljudstva, a samo zato što su *core principi* tu.

Ako pričam o sebi kao liječniku, ja imam svoju odgovornost kao liječnik. To je odgovornost prema mojim pacijentima. Ne moram razmišljati o tome tko je naručio pacijente, tko s njima komunicira, tko radi marketing i sl. Jednostavno ti pacijenti dolaze, dobivaju uslugu i ja se ne moram o tome brinuti. To je uspjeh sustava. No brat i ja, kao budući vlasnici ili buduće odgovorne osobe za ovo poduzeće, moramo sve te stvari znati. Postoji dio gdje imamo svoje obveze kao liječnici, a onda i kao netko tko se bavi budućnošću, planiranjem i poslovanjem.

Moram reći da je zasad tata još uvijek centralna figura u poslu jer je ovo njegov projekt, ali nas dvojicu je odmalena učio i objašnjavao nam svaku svoju odluku zašto i kako, tako da smo mi učili od njega puno, pun prije nego što smo postali zaposlenici i članovi njegova tima.

Stvori li to nekad malu krizu?! Pa stvori, jer u nekom razdoblju života nisi siguran jesi li pametan pa zato razumiješ stvari ili si pametan samo zato što si sve dobio na tanjuru. Tako sam ja jedno vrijeme nešto radio mimo ovoga, imao neku svoju tvrtku, bavio se marketingom... Htio sam definirati sebe i vidjeti jesam li dovoljno sposoban da mogu nešto sam odraditi. Sad kad znam da sam mogao i sam uspjeti, jednostavnije mogu raditi i s drugima.

Kad se ulazi u neki obiteljski posao, uvijek je isto pitanje, je li to nešto za što smo rođeni i naš vlastiti izbor ili radimo nešto zato što smo to naslijedili. Kakva su vaša iskustva s obiteljskim biznisom?

Izbor je ono što vidimo na kraju dana. Svatko od nas može birati otići svojim putem, pa neka mu bude kako bude. To je suludo! Nitko nije meni rekao, moraš ovo raditi, ali znaš što dobivaš ako radiš taj posao. Radiš na nečemu što je odradilo svoj primarni rast, što je odradilo strah za preživljenje, što je odradilo tektonske poremećaje velikih recesija i kriza i što je danas robustan i jak sustav. Znači, to je svjesna odluka. Ali ono što recimo ja danas najviše volim u svom poslu i izboru, to je da smo mi kao obitelj uspjeli Svjetlost pozicionirati kao globalnog lidera u našoj struci i da redovito educiramo druge ljude. Moj tata je 1997. morao sjesti u avion i letjeti u Japan da bi vidio laser za skidanje dioptrije, a meni danas ljudi dolaze iz Hong Konga, Koreje, Australije da bi došli kod nas vidjeti što radimo. To je značajna promjena paradigme koja mi godi.

Raditi s obitelji nosi i prednosti i odgovornosti. Kažu da je najgore i najteže raditi s obitelji, ali po meni je i najljepše jer znaš da jedan drugog nećeš potkradati, zabiti nož u leđa, znaš da vam je interes isti jer radite na zajedničkom projektu, tako da ima puno ljepote u tome.

Na koji vas je način otac pripremao za ulogu budućih liječnika i nasljednika bolnice te kako funkcionirate u zajedničkom poslu?

To je sve išlo u kompletu, od djetinjstva. Nema tu distinkcije između obitelji i profesije. Mama je, doduše, uvijek radila na povezivanju i bliskosti, ali naš otac ne dopušta bilo kakve razmirice na obiteljskom polju. Znači, nema toga da bi se tolerirala ikakva svađa između mene i brata. To je nešto što nije opcija. Otac je odavno svjestan da ako nas dvojica nećemo zajedno raditi, onda ovo sve neće rasti. A ipak je njemu klinika kao dijete, želi da to ostane na novim generacijama.

Brat i ja funkcioniramo dobro. Svatko ima svoje odgovornosti, svatko svoj dio posla koji voli raditi i koji dobro radi. Jedan drugomu ne solimo pamet po tom pitanju, nego vjerujemo da ako jedan drugomu naručimo nešto ili kažemo da se nešto treba obaviti, a to pripada u njegovu domenu sposobnosti, znaš da će to biti odrađeno i to je sasvim u redu.

Koja biste tri zahvata iz domene Svjetlosti izdvojili kao one zahvate na koje ste najviše ponosni?

To je jako teško reći! Nema dva ista čovjeka, nema dva ista oka, nema dva ista problema, ali u osnovi možemo stvari podijeliti na tri tipa usluga. Imate usluge koje ljudi trebaju. Recimo, imate stariju osobu koja ima mrenu i više ne vidi. Njoj je život ograničen i vi nemate drugu opciju nego operirati tu mrenu. Ako mrenu operirate, ta osoba će vidjeti, vraćate joj kvalitetu života. S druge strane, imate mladu osobu koja možda želi biti policajac, vojnik ili vojni pilot npr. Osoba dođe i vi joj pomognete da ostvari svoj životni san. S treće strane, imate ljude koji imaju neku bolest rožnice, ali vi im laganom procedurom, koja traje 10-15 minuta, možete spasiti vid i ne moraju ići na transplantaciju rožnice. Zato mi je jako nezahvalno izdvojiti neku pojedinačnu uslugu ili zahvat. Sve su ovo stvari koje nekome mijenjaju život.

Koliko vam je povjerenje svjetski poznatih osoba otvorilo vrata u svijet ili pomoglo u izgradnji imidža?

To jako pomogne otvoriti vrata u svijet, ali čast je još veća! Znači, imate poznatoga glumca kao što je Tim Roth, koji je k tomu još i divan čovjek i koji može otići bilo kamo u svijetu na očni zahvat, a on dođe k nama. Tu je bio i Esai Morales, glavni negativac novih nastavaka filma "Nemoguća misija" s Tomom Cruiseom u glavnoj ulozi. Ogromna je čast zadobiti i opravdati povjerenje tih ljudi. To nam svakako pomaže jer ljudi na to kažu, ako je Svjetlost dobra za njih, onda je dobra i za mene. Popularizacija zahvata i procedura je izuzetno bitna, jer ako čovjek ne zna da postoje, onda to ne može ni probati.

Zvijezde su izabrale Svjetlost

Rekao bih da je u medicini inače bitno pomicati granice mogućega, ponajprije zato da bi pacijenti imali bolje ishode. Te dobre prakse poslije primjenjuju i drugi kolege ili klinike. Svojim primjerom vi ih zapravo uvjerite da je nešto bolje od onoga kako se dosad radilo. Nakon toga dobivate bolje usluge i sretnije pacijente generalno. Ponavljam, najbolje moguće procedure na svijetu u ovom trenutku, kad su oči u pitanju, rade se kod nas, u Svjetlosti.

Iza vas je 25 godina velikih uspjeha. No velike su promjene u tehnologiji, došla je umjetna inteligencija, zahtjevno je ići ukorak s time. Nastavljate li sljedećih 25 godina istim intenzitetom?

Mislim da ćemo raditi još većim intenzitetom. 😊 Naime, nekad smo mi sjedili za stolom samo s predstavnicima zemalja iz regije i istočne Europe. A danas smo ravnopravni s vodećim igračima iz Njemačke, Engleske i Amerike, koji moraju opravdati zašto sjede tu gdje sjede. To govori u prilog tomu da će u Hrvatskoj u sljedećih 10-15 godina biti sve još veće i bolje u struci. Veseli me ogroman rast i razvoj, kao i rana primjena novih tehnologija.

Imate li možda neku viziju ili informaciju o tome što će se u nekoj bližoj budućnosti moći napraviti, a danas to još nije moguće?

Siguran sam da će u bližoj budućnosti biti više transplantacija rožnice umjesto s donora, nažalost preminulih osoba, s pomoću prvih tkiva koja ćemo umjetno uzgojiti. Vidim veliki napredak i u primjeni lijekova koji liječe posljedice dijabetesa na oči. Taj napredak je već sada vidljiv, ali mislim da će biti još veći. Čini mi se da će tehnologija, bar ova koja se primjenjuje za lasersko skidanje dioptrije i ugradnju leće, s pomoću AI tehnologije drastično napredovati. Upravo počinje ogroman projekt s trima kompanijama baš u smjeru AI optimizacije zahvata. Bit će promjena koje će dovesti do još boljih i sigurnijih ishoda za pacijenta.

dr. Ivan i dr. Krešimir Gabrić na naslovnici časopisa Poduzetnik

Kako bi glasila neka vaša poruka za budućnost?

Mi u Svjetlosti imamo puno planova, najprije za iduće petogodišnje razdoblje, a onda i za dalju budućnost, koji nas jako vesele. Dok ih ne integriramo u svakodnevni posao, želim naglasiti da je Svjetlost danas primarno klinika koja se bavi medicinom. U sljedećih pet godina rast i razvoj činit će još veći postotak naših prihoda. Gradit ćemo i nove objekte, ali i istraživački dio gdje će mladi ljudi dolaziti po konkretna znanja iz medicine budućnosti. Ne zaboravite, oko je put u sve druge organe!